

5/19.8.2019 Yleiskaavatoimikunnan kokous/Pöytäkirja

Aika: 19.8.2019 klo 10.05 - 12.07

Paikka: kaupunginhallituksen huone, Asematie 7

Osallistujat:

Jäsenet		Varajäsenet	
Lauri Kaira, puheenjohtaja	x	Piia Kurki	
Säde Tahvanainen, varapuheenjohtaja	x	Tarja Eklund	
Anniina Kostilainen	-	Vaula Norrena	
Tomi Salin	x	Jarmo Ikkala	
Pertti Oksman	-	Chau Nguyen	
Solveig Halonen	x	Stefan Åstrand	
Minna Kuusela	x	Max Mannola	
Pekka Silventoinen	x	Soili Haverinen	
Pentti Puoskari	x	Jyrki Riikonen	
Vesa Pajula	x	Otso Kivimäki	
Ulla Kaukola	x	Teija Toivonen	
Puhe- ja läsnäolo-oikeus			
Juha Hirvonen	x	Hannu Palmu	
Maarit Raja-Aho	-	Paula Lehmuskallio	x
Antti Lindtman	x (klo 10.08-10.35)		
Sari Multala	x (§ 3-8, klo 10.27-12.07)		
Timo Juurikkala, asiantuntijajäsen	-		
Viranhaltijat:			
Ritva Viljanen, kaupunginjohtaja		x (§ 3-8, klo 10.12-12.07)	
Hannu Penttilä, apulaiskaupunginjohtaja		x	
Matti Ruusula, talousjohtaja va.		x (§ 3-8, klo 10.09-12.07)	
Tarja Laine, kaupunkisuunnittelujohtaja		x	
Antti Kari, kiinteistöjohtaja		x	
Mari Siivola, yleiskaavapäällikkö		x	
Markus Holm, suunnittelupäällikkö		x	
Tomi Henriksson, asumisasioiden päällikkö		x	

Katariina Nummi, hallintoasiantuntija, sihteeri	x
Muut osallistujat:	
Virpi Mamia, yleiskaava-arkkitehti	x
Laura Muukka, johtava maisema-arkkitehti	x
Jonna Kurittu, yleiskaavasuunnittelija	x
Eeva Niemi, yleiskaavasuunnittelija	x
Antonina Myllymäki, suunnittelija	x
Paula Kankkunen, suunnittelija	x
Anna-Mari Kangas, suunnittelija	x
Joonas Stenroth, liikenneinsinööri	x
Jarmo Honkanen, ympäristösuunnittelija	x
Ritva-Leena Kujala, kaavoituskoordinaattori	x
Maiju Hautamäki, projektikoordinaattori	x
Emilia Vainikainen, Ramboll Suomi Oy	klo 10.05-11.17
Sini Miettinen, Ramboll Oy	klo 10.05-11.17

1. Kokouksen avaus

Päätös:
Avattiin.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkastaminen ja hyväksyminen

Tarkastetaan ja hyväksytään yleiskaavatoimikunnan 10.6.2019 kokouksen pöytäkirja 4/2019. Pöytäkirja on julkaistu extranetissä toimikunnan sivuilla.

Päätös:

Hyväksyttiin.

3. Luontovaikutusten arviointi

Vantaan yleiskaavan 2020 luonnoksen (11.2.2019) luontovaikutuksista teetettiin selvitys konsultilla (Ramboll Suomi Oy). Arvioinnin tavoitteena on ollut tuottaa olemassa olevan selvitys- ja tutkimustiedon pohjalta kattava asiantuntija-arvio Vantaan uuden yleiskaavan vaikutuksista kaava-alueen luontoarvoihin ja ekologiseen verkostoon, lajistoon sekä luonnon monimuotoisuuteen. Selvitystyön aikana on muodostettu kokonaiskuva Vantaan luonnon nykytilasta. Nykytilan kuvaamiseksi on käytetty eri aineistoja yhdisteleviä paikkatietoanalyysyjä, joilla saadaan monipuolinen ja tasalaatuinen yleiskuva koko Vantaan alueen luonnonoloista ja verkostoista, sekä kuva käytävissä olevien tietojen kattavuudesta. Koottujen lähtötietojen ja niitä kokoavien kartta-analyyysien pohjalta on vaikutusten arvioinnissa tehty johtopäätöksiä kaavaluonnoksen vaikutusten suunnasta, kohdistumisesta ja alueellisesta painottumisesta. Tulosten perusteella muodostuu kokonaiskuva vaikutuksista ja lopputuloksena esitetään ehdotuksia kaavatyön jatkosuunnittelua ja kaavaehdotuksen laatimista ajatellen.

Vantaan yleiskaavan 2020 laatimisen lähtökohdiksi on otettu monia luontoarvojen, monimuotoisuuden, ekologisen verkoston ja kestävän kehityksen kannalta hyviä periaatteita. Suojelualueiden lisääminen ja niiden välisten yhteyksien turvaaminen ovat hyviä lähtökohtia luontoarvojen säilyttämiselle. Myös pyrkimys säilyttää laajoja yhtenäisiä luonnonalueita ja keskittää rakentaminen jo rakentuneiden alueiden yhteyteen on monin tavoin luonnon kannalta hyvä periaate. Toisaalta nykyisten keskustojen väkimäärän merkittävä kasvattaminen paitsi tiivistää alueita, myös laajentaa niiden ulkoreunoja vielä luontoarvoja käsittävillä ja luonnonpiirteitä säilyttäneille alueille. Kasvava väestö myös lisää virkistyskäyttöpainetta etenkin tiivistyvien asutuskeskusten keskellä jäävillä luonnon alueilla.

Vantaan alueella on turvattu länsi- ja itäosan laajoja metsäalueita ja luontoarvoja toisiinsa kytkevillä SL- ja luo-alueilla. Keskisen Vantaan alueella jäljellä olevat metsäalueet ja muut luonnonympäristöt ovat pienialaisempia. Näitä luonnon arvoalueita, jotka muodostavat laajuudeltaan vähäisempiä, mutta arvokkaita elinympäristöjä säilyttäviä suojelualueita osin hyvin kapeidenkin ekologisten yhteyksien varrelle on pyritty kytkemään ekologiseen verkostoon kaavaluonnoksessa esitettyjen ekologisten runkoyhteyksien avulla. SL-alueista osa on jo perustettuja tai voimassa olevassa kaavassa esitettyjä SL-varauksia, mutta myös uusia SL-alueita on osoitettu täydentämään ja säilyttämään ekologista verkostoa ja turvaamaan sen merkittävimiksi arvioituja luonnonympäristöjä.

Kohteita, joissa muutoksia kaavakarttaan suositellaan harkittavaksi:

- Tyttömäen eteläpuolisen metsän laajempaa säilyttämistä SL rajauksella tai VL-alueena olisi hyvä tarkastella.
- Linnaistenmetsän länsipuolelle sijoittuvan AP-alueen osalta olisi vielä hyvä tarkastella, onko AP-alueen itäosaan sijoittuvia arvometsäalueita mahdollista säilyttää.
- Friimetsän SL-alueen ja sen länsipuolelle sijoittuvan AP-alueen välille olisi hyvä säilyttää metsäinen suojaviheralue.

- Herukkapuron lehdon ja Vestran luonnonsuojelualueiden läheisyydessä olisi hyvä harkita AP-alueen kaventamista itäosasta, jossa on vielä laajasti rakentumatonta metsää suojelurajauksen ulkopuolella. Kaistaleen voisi osoittaa esimerkiksi virkistysalueena.
- Hagakärnsbergenin SL-aluevarauksen itäpuolisen metsän säilyttäminen esim. luo-rajauksella, tai laajentamalla SL-rajauksella, turvaisi SL-alueen kytkeytymisen lähimpään suojelualueeseen sekä VL-alueelle sijoittuvat arvokkaat kohteet.
- Silvolanmetsän suojelun itäpuolelle sijoittuvan metsäalueen rakentamisen osalta olisi hyvä ensisijaisesti täydentää muita jo rakentuneita alueen osia ja säilyttää vielä yhtenäiset metsäalueet mahdollisimman pitkään.
- Koillis-Vantaalla Metsolansuon, Metsolansuonojan/Oljemarkinojan ympäristöön esitetty VL-alue olisi perusteltua esittää luontoarvojen huomioimiseen velvoittavalla luo-rajauksella. Laajalle haaroittuneen pienvesikohdeympäristön lisäksi alueella esiintyy lahokaviosammalta, pienialainen tupasvillaräme sekä arvokkaita geologisia kohteita, drumliineja.
- Mt152 rakentamiseen olisi hyvä jättää vielä avoin mahdollisuus, esim. merkitsemällä tielinjan sijaan kaavaan yhteystarve.
- Mätäojan laakson ekologista yhteyttä jatkamaan on suositeltavaa esittää ekologisen yhteyden kehittämistarve Hämeenlinnanväylän poikki.
- Kylmäojan ympäristöstä katoaa nykyisessä kaavaluonnoksessa kosteikkoja. Luontoarvojen säilyttämiseksi suositellaan vähintään kaavaan mietittyä luo-aluetta puron varteen. Kosteikkoja rakennetaan keinotekoisesti, joten jo olemassa olevan kosteikon kaavoittamista asuinkäyttöön suositellaan tarkastelemaan tarkemmin. Kylmäojan tiiviin asuinrakentamisen alueen olisi hyvä olla kapeampi. Kylmäojan itähaaran ympäristöä suositellaan tarkasteltavaksi tarkempia ls-alueiden rajoja suunniteltaessa.
- Ylästöntien ja Tulkintien väliselle Krakanojan osuudelle suojelurajauksen laajempaa kokonaisuutta suositellaan tarkasteltavaksi.
- Krakanojan lähteikön alueen rakentamista suositellaan uudelleen tarkasteltavaksi. Nykyisessä yleiskaavassa alue on kaupan aluetta (KM), mutta sitä ei ole rakennettu. Rakentamispaikkana nykyinen lähteikkö ei ole suositeltava, ja pohjaolosuhteet voivat olla myös rakentamiselle haastavat.

Uusien puoluontokohteiden suojelu

- Ilolanojan mahdollista muutosta luo-alueesta SL-alueeksi tarkastellaan yleiskaavan puoluontonselvityksessä
- Muita mahdollisia suojelukohteita: Rekolanojalta, Kylmäojalta ja Kormuniitynojalta
- Krakanoja: Ylästöntien ja Tulkintien väliselle Krakanojan osuudelle valmistellaan suojeluesitystä ELY:lle ja suojelurajaukseen olisi soveltuvaa liittää myös uusi Tuulensuunpuiston luo-alue (suurelta osin kaupungin maita)

Raportin suosituksia kaavamääräyksiin ja -merkintöihin:

- Suojelualuumerkinnän kaavamääräyksiin on suositeltavaa lisätä merkintä, että maankäyttö on toteutettava siten, ettei kohteen suojeluarvoja hävitetä tai heikennetä.

- Ekologisten runkoyhteyksien kaavamääräykseen on suositeltavaa lisätä, että yhteyksiä tulee kehittää pääsääntöisesti metsäisinä ja luonnontilaisen kasvillisuuden kehittymistä tukevien. Ekologisten runkoyhteyksien rinnalle olisi hyvä ottaa ”paikallinen ekologinen yhteys” -merkintä, ainakin kaavan liiteaineistoon.
- M-merkinnän kaavamääräyksen tarkentaminen parantaisi metsälajiston säilymisen edellytyksiä. Keskeisillä arvometsäalueilla voisi harkita M-merkinnän tarkentamista esimerkiksi MY-merkinnäksi tai hoitosuosituksen linjaamista tarkemmiksi.
- Hulevesimääräys kannattaa muuttaa muotoon: ”avoimet ja luonnonmukaiset purot tulee säilyttää lähtökohtaisesti putkittamattomina ja puroumat reuna-alueineen ja kasvillisuudeltaan luonnonmukaisina”.
- Kaavamerkintä Jokivarren virkistyskäytön kehittämisvyöhykkeeseen voi lisätä täsmennyksen, esim. ”Virkistyskäytön suunnittelussa tulee huomioida uomaekologia, ja säilyttää uoman varren kasvillisuutta sekä luontaista uoman pohjaa ja luiskaa”.
- Hulevesien hallinnan varmistamiseksi tulisi kaavan yleismääräyksissä olla merkintä, että alueiden tarkemman suunnittelun yhteydessä laaditaan erilliset hulevesiselvitykset ja hallintasuunnitelmat.
- ”Kaavamerkinnän Vesialue (W) kaavamääräyksessä todetaan, että vesialueen lähialueella rakennettaessa vesistön ja sen rantojen luontoarvot ja ekosysteemipalvelut tulee ottaa huomioon, säilyttää ja hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla. Kaavamääräyksessä tulisi painottaa enemmän vesiensuojelullista näkökulmaa ja tarkentaa määräystä esimerkiksi muotoon ”--- tulee ottaa huomioon, säilyttää ja hyödyntää siten, että pintavesien hyvä tila säilyy tai saavutetaan vesienhoito-suunnitelman mukaisessa aikataulussa”.
- ”Kaavakarttaan tulisi merkitä yhdyskuntien vedenhankintakäytössä tai varavedenhankintakäytössä olevat vedenottamot ET-merkinnällä. Lisäksi vahvistetut pohjavedenottamoiden suoja-alueet tulisi lisätä kaavakartalle omalla merkinnällään ja määräyksellään. Pohjavesialueet, pohjavedenottamot sekä suoja-alueet olisi hyvä esittää omalla liitekartallaan.”

Suojelualueiden ulkopuoliset arvokkaat metsäiset alueet

Työssä analysoitiin myös suojelualueiden ulkopuolella olevat metsäiset ydinalueet, jotka häviävät maankäytön muutoksen seurauksena. Kaavassa näkyy tiivistyvän kaupunkirakenteen ja metsäalueiden säilyttämisen ristiriita. Metsäalueiden pieneneminen ja pirstoutuminen lisääntyy useissa rakennetun ja rakentamattoman alueen saumakohtassa. Analyysikartalla esiin nousseista metsäytymistä laajimmat rakennettavaksi osoitetuille alueille sijoittuvat metsän ytimet ovat Petaksen alueella, jossa hakkuut ovat tällä hetkellä jo edenneet. Friimetsän länsipuolelle osoitettu AP-alue kaivattaa myös nykyistä metsäydintä huomattavasti. Kylmäojan itäpuolella on osoitettu A-alueeksi

paikallisesti laajan metsäytimen muodostava alue. Mt 152 varaus pirstoo laajoja metsäalueita pienemmiksi. Vierumäen alueella metsäydin pienenee merkittävästi, sille osoitetun TT-alueen toteutuessa. Lentokentän itäpuolella sekä Vantaan koilliskulmassa on useita pienialaisempia metsän ytimiä rakentuvilla alueilla. Lisäksi lukuisista kohteista leikkautuu pienempiä metsäisiä aloja.

Raportti suosittaa myös, että lahojaviosammalen kokonaistilanteen arvioimiseksi olisi hyvä tehdä koko kaupungin kattava arviointi ja suunnitelma. Kaupunki onkin jo ryhtynyt toimenpiteisiin tällaisen koko kaupungin kattavan lahojaviosammalen suojelusuunnitelman tekemiseksi. Työ teetetään konsultilla syksyn 2019 aikana.

Asiaa esittelee kokouksessa Ramboll Suomi Oy:n edustaja.

Yleiskaavatoimikunta 19.8.2019

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Yleiskaavatoimikunta merkitsee asian tiedoksi.

Käsittely:

Merkittiin, että Emilia Vainikainen ja Sini Miettinen Ramboll Suomi Oy:stä selostivat asiaa kokouksessa.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Liitteet:

Vantaan yleiskaavaluonnoksen 2020 luontovaikutusten arviointi

4. Yleiskaavaluonnoksen 2020 vaikutukset kulttuuriympäristöön

Yleiskaavaluonnoksen (11.2.2019) vaikutukset kulttuuriympäristöön on arvioitu museoviraston käyttämän jaottelun mukaisesti: vaikutukset kulttuurimaisemaan, rakennusperintöön ja kaupunkikuvaan sekä muinaisjäänöksiin ja kulttuuriperintöön. Vaikutusten arviointi on laadittu Vantaan kulttuuriympäristölinjaukset -hankkeessa.

Vantaan yleiskaavaluonnoksessa toteutuu maankäyttö- ja rakennuslain alueidenkäytön suunnittelulle asettama velvoite rakennetun ympäristön kauneuden ja kulttuuriarvojen vaalimisesta sillä tarkkuudella, joka on tarkoituksenmukaista yleispiirteisessä maankäytön suunnittelussa. Kulttuuriympäristön suojelua koskevassa yleismääräyksessä uutta on viittaaminen lukkoon lyödyn luettelon sijasta päivittyviin tietokantoihin eli uusimpaan tutkittuun tietoon. Tämä on onnistunut, joustava toimintamalli kulttuuriympäristön suojeluun.

Nykyisen kaupunkirakenteen tiivistäminen ja uudistaminen yhtäältä väistää monia kulttuuriympäristökohteita, mutta toisaalta erityisesti kaupunkien keskustojen sekä asemaseutujen rakennusperintökohteet, muinaisjäänökset, kaupunkikuva ja kulttuurimaisema ovat uhattuina tiivistymisen vuoksi. Tarkemmat päätökset näistä tehdään kuitenkin yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä. Monet muinaisjäänöskohteet sijaitsevat nykyisillä tai uusilla luonnonsuojelualueilla, mikä edistää niiden säilymistä.

Vaikutukset kohdistuvat merkittävimmin alueille, joilla on suurimmat tiivistämisen paineet. Näitä ovat erityisesti paikalliskeskustat, joita on Vantaalla useita. Vaikutukset tulevat todennäköisimmin ja voimakkaimmin esiin Tikkurilassa ja Myyrmäessä, mutta myös Koivukylässä ja Korsossa. Yksi rakennusryhmä, johon tiivistämisen vaikutukset mitä todennäköisimmin kohdistuvat, ovat paikalliset ostoskeskukset, joiden sijaintia ei ole enää merkitty erillisellä c-merkinnällä uudessa yleiskaavaluonnoksessa. Rakennusperinnön ja kaupunkikuvan kannalta olennaisia vaikutuksia ovat myös yleiskaavaluonnoksessa esitetyt toiminnalliset muutokset, mm. asumiseen muuttuvilla alueilla vaikutukset moderniin teollisuusperintöön.

Suunnitellun yleiskaavaluonnoksen toteutuessa kulttuurimaiseman arvoja menetettäisiin Hämeenkylässä ja Sahamäessä. Maantie 152:n siirtäminen pohjoiseen taas parantaa kulttuurimaiseman säilymisen mahdollisuuksia Luoteis-Vantaalla.

Yleiskaavaluonnoksessa muinaisjäänösten asema on pääosin vain parantunut, vaikka joillekin tiivistyville alueille muinaisjäänöksiä jääkin. Kuitenkin täydennysrakentaminen Husbacka II -nimisen kiinteän muinaisjäänöksen päälle tuhoaisi koko mahdollisesti valtakunnallisesti merkittävän muinaisjäänöksen.

Asiaa esittelee kokouksessa projektikoordinaattori Maiju Hautamäki.

Yleiskaavatoimikunta 19.8.2019

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Yleiskaavatoimikunta merkitsee asian tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Liitteet:

Yleiskaavaluonnoksen 2020 vaikutukset kulttuuriympäristöön

5. Ilmastovaikutusten arviointi

Yleiskaavan 2020 ilmastovaikutuksia on tarkasteltu sekä ilmastonmuutoksen hillinnän että siihen sopeutumisen näkökulmasta. Koska yleiskaava on pitkän aikavälin strateginen suunnitelma, se mahdollistaa monenlaisia kehityskulkuja, joiden tarkempi toteutus selviää vasta myöhemmissä vaiheissa. Yleiskaavan tulee kuitenkin tukea hiilineutraaliustavoitetta ja ohjata kaupunkia niin ekologisesti, taloudellisesti kuin sosiaalisestikin kestäväan suuntaan.

Vantaan kaupunki on sitoutunut vähentämään päästöjään ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä, mikä edellyttää päästöjen leikkaamista nopeasti. Samalla on myös varauduttava tuleviin muutoksiin, sillä lämpenemisen ennustetaan jatkuvan päästöjen vähenemisen jälkeenkin. Hiilineutraaliustavoite näkyy yleiskaavassa erityisesti yhdyskuntarakenteen tiivistämisenä ja kestäväan liikkumisen verkoston kehittämisenä. Yleiskaavan ilmastovaikutusten arvioinnin tavoitteena oli selvittää, onko yleiskaavassa huomioitu päästövähennystavoite ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen riittävällä tasolla.

Yleiskaavan vaikutuksia päästöihin mallinnettiin Ilmastoveivi-työkalulla ja tuloksia verrattiin Hiilineutraali Vantaa -tavoitteen arvioinnin yhteydessä laadittuun päästöskenaarioon. Vantaan kasvihuonekaasupäästöt olivat 1 068 tuhatta tonnia CO₂-ekv. vuonna 2018. Päästöt alittivat ensimmäisen kerran 2000-luvulla vertailuvuoden 1990 päästöt. Valtaosan kokonaispäästöistä muodostavat kaukolämmöntuotannon (43 %) ja liikenteen (36 %) päästöt. Yleiskaava vaikuttaa päästöihin välillisesti kaupunkirakenteen ja liikkumisen muutoksen mahdollistamisen kautta. Yleiskaava vie oikeaan suuntaan, mutta ei yksin riitä hiilineutraaliustavoitteen toteutumiseen.

Ilmastonmuutokseen sopeutumista on arvioitu ekosysteemipalveluiden näkökulmasta, mallintamalla kaupunkirakenteen lämpösaarekeilmiötä ilmastoskenaarioiden valossa sekä arvioimalla hulevesitulviin varautumisen toimenpiteitä. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen näkökulmasta keskeistä on turvata kattava viheralueverkosto sekä ylläpitää vettä haihduttavaa, viilentävää ja hulevesien imeytymistä edistävää viherrakennetta tiivistyville kaupunkialueille sekä huomioida vesistö- ja hulevesitulvien riskipaikat ja varata niillä tilaa tulvimiselle. Kaavoitus ja erityisesti yleiskaava on keskeinen keino huolehtia viheralueverkoston yhtenäisyydestä.

Yleiskaavan vaikutukset ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen arvioitiin vertaamalla yleiskaavan toimenpiteitä nykytilaan ja yleiskaavaan 2007 sekä arvioimalla vaikutuksen suuntaa, suuruutta ja kohdistumista. Toimenpiteitä, joilla tunnistettiin olevan merkittäviä tai ristiriitaisia vaikutuksia tai paikallisesti merkittäviä vaikutuksia ilmastonmuutoksen hillintään tai sopeutumiseen, arvioitiin sanallisesti tarkemmin.

Asukas- ja työpaikkamäärien kasvu vaikuttaa ilmastonmuutoksen hillintään. Voimakas kasvu on haaste päästöjen vähentämiselle, sillä asukasmäärän kasvaessa tulee asukaskohtaisia päästöjä pysyvä leikkaamaan noin neljännekseen nykyisestä. Väestön ja työpaikkamäärän kasvaessa päästöjä

syntyy sekä kotien ja työpaikkojen rakentamisesta että niillä tapahtuvasta energiankulutuksesta ja paikasta toiseen liikkumisesta.

Uusista asumisen alueista pääosa sijoittuu yleiskaavan 2007 työpaikka-alueille tai toteutumattomille työpaikka-aluevarauksille. Erityisesti hyvän joukkoliikennesaavutettavuuden työpaikka-alueita muutetaan asumiseen ja kasvua ohjataan keskustojen lisäksi erityisesti raideliikenneyhteyksien varteen. Yleiskaava ohjaa kohti kestäviä liikkumismuotoja kehittämällä joukkoliikenneverkostoa, luomalla korkeatasoisen polkupyöräilyn baanaverkoston sekä keskittämällä kasvua erityisesti juna-asemien läheisyyteen ja pikaraitiotien varrelle. Useimmin tarvittavat palvelut ohjataan keskustoihin sekä asumisen alueille, jolloin liikkumistarve pienenee ja palvelut ovat helpommin saavutettavissa kestäväillä kulkumuodoilla. Eri kulkumuotojen valintaan pyritään yleiskaavalla vaikuttamaan mm. pyöräilyn baanojen, jalankulkuympäristön laadun sekä pysäköintinormien avulla. Kävely- ja pyöräily-ympäristön laadun sekä reittiverkoston parantamisen arvioidaan lisäävän niiden houkuttelevuutta. Palveluiden sijoittumiseen ja asukkaiden kulkutavan valintaan vaikuttavat kuitenkin myös monet muut seikat kuin kaavoitus. Lentoliikenteen päästöjä ei ole huomioitu Vantaan kaupungin päästöjen laskennassa, mutta niiden arvioidaan lisääntyvän, mikäli lentoliikenteen kasvu jatkuu.

Nykytilaan verrattuna yleiskaavassa on osoitettu useita työpaikkarakentamisen alueita nykyisille viheralueille, mm. Petikossa. Näistä valtaosa on yleiskaavan 2007 varauksia, mutta myös muutama uusi aluevaraus tai alueen laajennus on osoitettu: Vierumäkeen uusi aluevaraus ja Seutulaan jätteenkäsittelyalueen sijaan hieman pienempi teknisen huollon alue täyttömäelle ja sen yhteyteen työpaikka-aluevaraus. Joitakin asuinalueita laajennetaan yleiskaavan 2007 aluevarauksiin nähden ja osa yleiskaavan 2007 aluevarauksista on yhä toteuttamatta ja ne ovat nykyisin virkistyskäytössä. Uusia asumisen alueita viheralueille osoitetaan mm. Länsimäessä, Asolassa ja Kivistössä. Samalla muutetaan joitakin yleiskaavassa 2007 rakentamiseen osoitettuja alueita viheralueiksi.

Viherrakenne on tärkeä ilmastonmuutoksen ja siihen sopeutumisen kannalta monella tavalla. Mitä laajempi ja yhtenäisempi viherrakenne, sitä enemmän se tarjoaa erilaisia ekosysteemipalveluja, ja sillä on merkitystä myös ilmastonmuutoksen ja siihen sopeutumisen kannalta. Yleiskaavassa viherrakenne säilyy pääosin ennallaan ja kaavaan on tuotu uutena vihertehokkuuteen kantaa ottava määräys, jonka avulla voidaan varmistaa riittävästi vihreää ja vettä läpäisevää pintaa kasvavassa ja tiivistyvässä kaupungissa. Sen merkitys ilmastonmuutokseen sopeutumisessa korostuu kaupunkien tiivistyessä. Yleiskaavassa huomioidaan sateisuuden lisääntyminen myös hulevesiä koskevalla yleismääräyksellä sekä hulevesitulva-altaan merkinnällä, jolla varataan tilaa tulva-altaalle. Yleiskaavassa on huomioitu vesistötulvat siten, että tulva-alueille ei ohjata uutta asumista. Tulva-alueet perustuvat mallinnettuihin ja havaittuihin tulviin ja ne on varattu pääosin viheralueiksi ja maatalousvaltaisiksi alueiksi.

Yleiskaava mahdollistaa kaupungin sopeutumisen ilmastonmuutokseen. Määräykset tukevat sellaisen kaupunkirakenteen muodostumista, jossa hellekausina kasvillisuus viilentää ilmaa ja sateella vesi viiptyy kasvullisilla alueilla. Kaupunkirakenne ja viheralueverkosto pysyvät edelleen sellaisina,

että viheralueita on kattavasti joka puolella kaupunkia lähellä ihmisiä. Laajat metsäalueet Sipoonkorvessa ja Petikossa säilyvät.

Ilmastonmuutoksen hillinnän näkökulmasta tunnistettiin merkittäväksi haasteeksi yleiskaavan aikajänteelle ennustettu kasvu, joka edellyttää paljon uutta rakentamista. Vaikka yleiskaava ei ohjaa rakennusmateriaaleja tai lämmitysmuotoja, voisi yleiskaavalla ohjata myös näitä valintoja kestävämpään suuntaan, jotta haastava hiilineutraaliustavoite saavutettaisiin. Kestävää kehitystä yleiskaavan yhtenä tärkeänä lähtökohtana voisi tuoda voimakkaammin esille. Yleiskaava on keskeinen kaupunkirakenteen kehittämisen työkalu, ja sen tulee tukea kestävyystavoitteita. Päästölaskennan perusteella suunta on oikea, mutta hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen vaatii yleiskaavan toteutumista kestäväällä tavalla. Kestävyys on yksi elinympäristön laadun näkökulma, ja jatkossa sen painoarvo tulee todennäköisesti kasvamaan.

Asiaa esittelee kokouksessa suunnittelija Anna-Mari Kangas.

Yleiskaavatoimikunta 19.8.2019

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Yleiskaavatoimikunta merkitsee asian tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

Liitteet: Yleiskaavan 2020 ilmastovaikutusten arviointi

6. Muut asiat

Päätettiin lisätä jatkossa yleiskaavatoimikunnan esityslistalle vakiokohta 3. Yleiskaavan tilannekatsaus.

7. Seuraava kokous

Toimikunnan seuraava kokous pidetään aikaisemmin sovitun mukaisesti keskiviikkona 11.9.2019 klo 13.00 - 17.00 kaupunginhallituksen huoneessa.

8. Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 12.07.